

VI ŚWIATOWA KONFERENCJA OSÓB GŁUCHONIEWIDOMYCH Paipie, 13-19 września 1997 roku

W dniach 13-19 IX 1997 r. odbyła się w Paipie, w Kolumbii (Ameryka Łacińska) VI Światowa Konferencja im. Heleny Keller, pierwszej głuchoniewidomej, która swoją pracą wykazała, że osoby głuchoniewidome mogą osiągnąć normalny rozwój, uzyskać wykształcenie (była doktorem nauk filozoficznych) i aktywnie działać, jeśli stworzy się im ku temu odpowiednie warunki. Konferencja ta została zorganizowana przez Komitet do Spraw Głuchoniewidomych Światowej Unii Niewidomych oraz kolumbijskie Stowarzyszenie Głuchoniewidomych. W Konferencji uczestniczyło ok. 60 osób głuchoniewidomych z całego świata oraz przedstawiciele rządu kolumbijskiego, Światowej Unii Niewidomych oraz Unii Niewidomych Ameryki Łacińskiej, organizacji działających na rzecz osób głuchoniewidomych, np. SENSE z Wielkiej Brytanii. Najliczniej reprezentowane były kraje Ameryki Łacińskiej oraz Europy. Polskę reprezentował mgr Józef Mendruń, prezes Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomych.

Głównym tematem Konferencji były „Prawa i usługi dla osób głuchoniewidomych w świetle Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych”, przyjętych przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w grudniu 1993 r. Spośród 22 zasad w szczególności dyskutowano te, które mają podstawowe znaczenie dla osób z równoczesnym uszkodzeniem słuchu i wzroku. Należą do nich podnoszenie świadomości społeczeństw dotyczącej problemów i potrzeb osób głuchoniewidomych oraz dostęp osób głuchoniewidomych do informacji, edukacji, zatrudnienia i kultury.

Przedstawiciele poszczególnych kontynentów ukazywali sytuację osób głuchoniewidomych w świetle wymienionych zasad. Sytuację osób głuchoniewidomych w Europie zobrazował prezes Józef Mendruń, który jest również przewodniczącym Komisji do Spraw Działalności Głuchoniewidomych Europejskiej Unii Niewidomych. Powiedział on m.in.: „Istnieją w Europie kraje, które mają długą tradycję, o ile chodzi o działalność na rzecz osób głuchoniewidomych, wysoki stopień świadomości społecznej w odniesieniu do problemów i potrzeb osób głuchoniewidomych, dobre systemy prawne i zupełnie dobre warunki finansowe

oraz zupełnie dobry dostęp do informacji i środowiska fizycznego. Z drugiej strony są kraje w Europie, które zapoczątkowały dopiero działalność w tym zakresie, a także kraje, w których działalność ta jest bardzo ograniczona lub w ogóle nie istnieje". Dalej powiedział, że niezależnie od sytuacji, w jakiej dany kraj się znajduje, „w każdym kraju europejskim istnieje wiele do zrobienia na rzecz osób głuchoniewidomych". Sprawozdania na temat sytuacji osób głuchoniewidomych złożyli także przedstawiciele: Ameryki Północnej, Ameryki Łacińskiej, Azji i Afryki. Sytuacja ta rysuje się dla tych osób bardzo niekorzystnie, niekiedy wręcz tragicznie. Wyjątkiem pozostaje jedynie lepsza sytuacja głuchoniewidomych w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie.

Innym ważnym dyskutowanym zagadnieniem było tworzenie krajowych organizacji osób głuchoniewidomych, które stanowiłyby ewidentny znak, że w każdym społeczeństwie istnieją osoby z równoczesnym uszkodzeniem słuchu i wzroku, mające specyficzne potrzeby i wymagające specyficznych usług edukacyjnych i rehabilitacyjnych. Przypominałyby one także społeczeństwu o ich rzeczywistym i moralnym obowiązku rozwiązywania problemów tych osób. Okazuje się, że na kontynencie Ameryki Łacińskiej i Afryki powstały specjalne programy, mające na celu tworzenie takich organizacji oraz przygotowanie liderów, którzy kierowałiby nimi. Znaczącą i dość wszechstronną pomoc w tym zakresie niosą krajom tych kontynentów organizacje osób głuchoniewidomych Szwecji oraz Hiszpanii. Aktualnie najwięcej organizacji osób głuchoniewidomych oraz działających na rzecz osób głuchoniewidomych jest w Europie, np. w krajach skandynawskich, w Wielkiej Brytanii, we Włoszech, w Republice Czech, w Polsce. Organizacje takie istnieją także w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie, a także w Japonii i w kilku krajach Ameryki Łacińskiej. W innych krajach osoby głuchoniewidome organizują się w ramach związków niewidomych lub głuchych w formie specjalnych komisji lub sekcji, np. w Rosji.

Innym ważnym zagadnieniem szeroko dyskutowanym na Konferencji była sprawa powołania Światowej Federacji Osób Głuchoniewidomych. Sprawa ta jest omawiana wśród różnych gremiów osób głuchoniewidomych od 20 lat, czyli od I Światowej Konferencji im. Heleny Keller, która odbyła się w 1977 r. w Nowym Jorku. Ideę tę silnie poparli w swoich wystąpieniach dwaj wiceprezesi Światowej Unii Niewidomych, uczestniczący w Konferencji, a mianowicie: Kicki N o r d s t ö r m ze Szwecji i Wiliam R o w l a n d z Południowej Afryki. Podobnie idea ta została poparta przez prezesa Unii Niewidomych Ameryki Łacińskiej. Po długiej dyskusji powołano tymczasowy Zarząd Federacji, mający się zająć przygotowaniem ostatecznej wersji statutu i zwołaniem zgromadzenia ogólnego delegatów, które podjęłoby uchwałę o powołaniu Światowej Federacji Osób Głuchoniewidomych.

Na zakończenie obrad VI Światowa Konferencja Osób Głuchoniewidomych przyjęła rezolucję, która wzywa wszystkie kraje świata do:

- 1) wprowadzenia w życie Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, przyjętych przez ONZ;
- 2) uznania osób głuchoniewidomych za odrębną grupę osób niepełnosprawnych, mającą specyficzne potrzeby;
- 3) zapewnienia wszystkim osobom głuchoniewidomym wsparcia finansowego, przewodników-tłumaczy lub asystentów osobistych, dostępu do informacji, edukacji i zatrudnienia.

Tadeusz Majewski